

INTROSPECȚIE EXPERIMENTALĂ ȘI
PSIHOLOGIE CULTURALĂ
ÎN IUBIRE MAGICĂ

EXPERIMENTAL INTROSPECTION AND
CULTURAL PSYCHOLOGY
IN MAGICAL LOVE¹

Iuliana PĂUNESCU

Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva/ “Regina
Maria” National Pedagogical College, Deva
Center for the Research of the Imaginary *Speculum*
E-mail: iulia77sim@yahoo.com

Abstract:

The story is part of the psychological fantasy, the limit situations in which the characters fall due to an imbalance between culture, related to their inner or personal life, and respectively civilization, social life, the external world in which the characters evolve. The innovative element of the story emerges from the balanced ratio between the real and bookish, by recreating a legend in a real situation, by adopting the theory of personality migration. The psyche of the heroes is marked by unusual experiences that lead to the modification of their ways of perception.

In Magical Love, Vasile Voiculescu presents the psychoerotic mechanism caused by the complex play of the poet's imagination and intelligence, the character in the story, an erudite with a scientific mentality, based on logic, wanting to write a replica of Goethe's work, Faust, with roles reversed. His intention was to reverse the pact with the devil in Faust, switching the action to heaven and overturning the senses. However, the effect will be totally unexpected: she will not have a

---

¹ [Creative Commons Attribution License CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

IN MEMORIAM: Mircea BRAGA - LITERATURA ȘI VIAȚA: ÎNTRE REALITATE ȘI FICȚIUNE

pure and loving Margaret, but a witch-Margarita, a real female Mephisto.

The hero of the story realizes that the condition he perceives is an obsession that reaches the level of personality substitution, a psychological phenomenon that occurs under the effect of the substitution in imagination of the feminine ideal. The fact that the tempted woman accumulates attributes of cerebrality demonstrates Voiculescu's confidence in a possible restoration of androgynous perfection. Voiculescu's intention to demystify the supernatural element from folklore traditions, resorting to psychology, is evident. The events related are subject to a process of derealization, the author distancing himself from the action by multiplying the points of view, the perception of the facts by the large number of narrators. The first narrator, serving as a mere narrative convention, recedes to make way for the poet, the doctor, and the painter. The triggering element that has an effect on the poet is the discussion about the folkloric influence of the sea, the result being the recollection of an incident from his youth, when he had accompanied a friend, a collector of folklore, to an isolated mountain village.

The description of the events is direct and sprinkled with many details, their interpretation depending on the attitude of the storyteller. Although there are signs of the unnatural and suggestions of magic, the narrator tries to find a logical explanation, precisely to discourage a perception of a secondary reality, visibly belonging to the occult, not surprising in the cultural psychology of the world of the rather deserted village, without social life, without church and priest.

Vasile Voiculescu's story does not focus on the events and situations, but on the way of perception of the female character by the male characters.

Keywords: imbalance; the theory of personality migration; personality substitution; folklore traditions.

Povestirea Iubire magică se înscrie în sfera fantasticului psihologic, situațiile limită în care se încadrează personajele datorându-se unui dezechilibru

IN MEMORIAM: Mircea BRAGA - LITERATURA ȘI VIAȚA: ÎNTRE REALITATE ȘI FICȚIUNE

dintre cultură, raportat la viața interioară sau personală a acestora, și respectiv civilizație, viața socială, lumea exterioară în care evoluează personajele.

Elementul inovator al povestirii reiese din raportul echilibrat dintre real și livresc, prin recrearea unei legende într-o situație reală, prin adoptarea teoriei migrației de personalitate (Postelnicu, 2012: 273). Psihicul eroilor este marcat de experiențe neobișnuite care conduc spre modificarea modurilor de percepție a acestora. Intelectualii se încadrează în categoria orășenilor deveniți nevrotici, care încearcă să evadeze din acea civilizație descrisă de Freud ca fiind represivă (Freud, 2002), sufocând individul și silindu-l prin normele sale să-și reprime impulsurile libidinale, dar care rămân cantonați în actul lecturii și în reverie. Zadarnic încearcă să evadeze din spațiul citadin anxios în natură, ieșind astfel din normele rigide ale societății, ale conștiinței colective (Super-Ego-ulu), căutând libertatea și apropierea de origini.

Personajele aparțin unui cadru contemporan modern, dar iau parte la întâmplări supuse unor fenomene de neînțeles pentru ei, care nu pot fi explicate logic. Omul lui Vasile Voiculescu poate să-și însușească un model de viață care îl transcende, transferul spiritual făcând posibilă trecerea barierei spațio-temporale.

În *Iubire magică*, Vasile Voiculescu prezintă mecanismul psiho-erotic provocat de jocul complex al imaginației și inteligenței poetului, personajul din povestire, un erudit cu o mentalitate științifică, bazată pe logică, dorind să scrie o replică a operei lui Goethe, *Faust*, cu roluri inversate. Intenția sa era să întoarcă pe dos pactul cu diavolul din *Faust*, comutând acțiunea în cer și răsturnând sensurile. Efectul va fi însă total neașteptat: nu va avea parte de o Margaretă pură și iubitoare, ci de o Mărgărită-vrăjitoare, un real Mefisto feminin.

Pentru ca ideile să se înlănțuie și să ia o formă,

IN MEMORIAM: Mircea BRAGA - LITERATURA ȘI VIAȚA: ÎNTRE REALITATE ȘI FICȚIUNE

poetul apelează la o tehnică prin care să-i fie stimulate „starea de concentrare până la beatitudine lucidă și integrarea în universul creat” (Ganciu, 2013: 80), devenind o victimă subordonată Margaretei, în realitate sub forma seducătoarei Mărgărita.

Mărgărita din povestirea *Iubire magică* este un personaj tulburător care provoacă o dramă ce se va rezolva numai apelând la mijloace magice. Ea este o țărancă frumoasă, nora lui Onișor, gazda și călăuza poetului și a doctorului, care apare prin substituția în imaginație asemenea Margaretei din *Faust*, pe care poetul tocmai o invocă, în urma unui exercițiu de concentrare, de voință:

„O Margaretă care, ca o altă Evă zămislitoare, creează din nou pe Faust așa cum se dorea el și-l schimbă pe Mefisto din valetul mincinos, din sluga vicleană care-și duce stăpânul în ispită, într-o necesară forță antagonică pe care Margareta și-o aliază și o integrează Universului.” (Voiculescu, 1998: 190).

Această Evă este, așadar, un abis al reprezentării, care nu are origine în realitate, nici măcar cronogetică (în lumea ficțională presupus/ convențional reală). Originea este un mit. Mitul este un semnificat care lunecă, în sens lacanian, sub semnificantul Margareta, personajul lui Goethe. Privind la Mărgărită prin ochelarii împrumutați de lectură, naratorul vede personajul despre care tocmai a citit. Realitatea este substituită de imaginea reziduală, proiectată în creier (*an after-image*) (James, 2020: 202) de lectură. Percepția, prin urmare, nu se limitează la senzațiile transmise de simțuri la contactul cu un obiect, ci acestea sunt modificate în mare măsură de asociații cu experiența anterioară, cu așteptările izvorâte din fondul apercceptiv. William James oferă o mulțime de exemple legate de experiența lecturii, unul dintre ele fiind acesta:

**IN MEMORIAM: Mircea BRAGA - LITERATURA ȘI VIAȚA: ÎNTRE
REALITATE ȘI FICȚIUNE**

“I remember one night in Boston, whilst waiting for a, 'Mount Auburn' car to bring me to Cambridge, reading most distinctly that name upon the signboard of a car on which (as I afterwards learned) 'North Avenue' was painted. The illusion was so vivid that I could hardly believe my eyes had deceived me. All reading is more or less performed in this way.” (James, 2020: 229). [Îmi amintesc de o seară în Boston, în timp ce așteptam un tramvai către 'Mount Auburn' să mă ducă la Cambridge, citind clar acel nume pe panoul de semnalizare al unui tramvai pe care (așa cum am aflat mai târziu) era pictat 'North Avenue'. Iluzia era atât de vie încât cu greu puteam să cred că ochii mei m-au înșelat. Toată lectura se realizează mai mult sau mai puțin în acest fel.”].

Apariția feminină încântătoare reprezintă un ideal de feminitate, conceput printr-un aliaj al frumosului artistic cu cel natural.

„Zadarnic femeia îi spune că e Mărgărita, nora gazdei, o țărancă frumoasă și nimic mai mult. Faptul real nu mai poate fi acceptat, căci credința artistului într-o plăsmuire ideală a atins un moment absolut prin acest transfer fantastic al imaginarului în real.” (Zaharia- Filipaș, 1980: 181).

Înzestrată cu o senzualitate nefirească și o frumusețe supranaturală, Margareta devine „un instrument sau un aliat al Diavolului. Ea emană tensiune erotică și arde tot ce întâlnește.(...) Are și ea plăcerea diabolică de a înjosi și aduce chinul la paroxism” (Craia, 1999: 117).

Eroul povestirii realizează că starea pe care o percepe este o obsesie care ajunge până la nivelul substituirii de personalitate, un fenomen psihologic petrecut sub efectul

**IN MEMORIAM: Mircea BRAGA - LITERATURA ȘI VIAȚA: ÎNTRE
REALITATE ȘI FICȚIUNE**

substituției în imaginație a idealului feminin. Faptul că femeia-ispită cumulează atribute ale cerebralității demonstrează încrederea lui Voiculescu într-o posibilă refacere a perfecțiunii androgine.

Este vădită intenția lui Voiculescu de a demistifica elementul supranatural din tradițiile folclorice, recurgând la psihologie. Evenimentele relatate sunt supuse unui proces de derealizare, autorul distanțându-se de acțiune prin multiplicarea punctelor de vedere, a percepției faptelor de către numărul mare al naratorilor. Primul narator, servind ca o simplă convenție narativă, se retrage pentru a face loc poetului, doctorului și pictorului. Elementul declanșator care are efect asupra poetului este discuția despre influența folclorică a mării, urmarea fiind rememorarea unei întâmplări din tinerețe, când însoțise un prieten, culegător de folclor, într-un sat izolat de munte.

Peste cursul evenimentelor se așterne o liniște ciudată, care pregătește treptat cadrul psihologic ce va fi invadat de forțe malefice, logic excluse. Efectele magiei sunt rapide, cu ritualuri care au note de mister, de obscuritate, păstrând astfel o tonalitate ascunsă. După tehnica străveche a străngerii aurului cu ajutorul blăni mitice, cei doi orașeni sunt uimiți de descântecul vrăjitorului împotriva insectelor chinuitoare, identificând în același timp legi naturale, cât și deformare psihică, respectiv manipulare.

Urmând să rescrie episodul din opera lui Goethe, poetul se supune în mod voluntar unei experiențe de „delir al introspecției prin suspendarea aderenței la realitate” (Tupan, 2009: 101), respectiv la „meditația adâncă” (Voiculescu, 1998: 190), parte a practicilor proprii, pentru înlesnirea „concentrării până la exaltare” (Voiculescu, 1998: 190), introspecția fiind percepută astfel ca o extensie a meditației și contemplării speculative asupra propriei conștiințe ce pivotează în jurul unei obsesii:

IN MEMORIAM: Mircea BRAGA - LITERATURA ȘI VIAȚA: ÎNTRE REALITATE ȘI FICȚIUNE

„Un ritm al spiritului vital, un fel de stăpânire, o frână asupra respirației până la oprire, un soi de luciditate, ca un control pus pe bătăile inimii și ațintirea unei imagini mintale, care crește și înflorește, se amplifică sub privirile unui ochi lăuntric, dându-mi o beatitudine ca de hașiș, dar fără urmările dezastruoase ale acestuia.” (Voiculescu, 1998: 190).

Starea de reverie ca urmare a introspecției are ca scop recrearea personajului Margareta:

„în cer, cu mult deasupra celei închipuite de Goethe. Nu o martiră naivă, nu o mică sfântă abstractă, ridicată la acest rang din ceata amantelor convențional seduse și părăsite. Ci ca pe eternul feminin, uriașă putere cosmică liberatoare, căci iertarea nu e decât liberare, care urcă și potențează acolo în cer până la rolul de virtute creatoare pasiunile care pentru noi, aici, pe pământ, sunt doar păcate și ne strivesc sub ele” (Voiculescu, 1998: 190).

Reveria este întreruptă, ca o ironie a sorții, de către nora gazdei, Mărgărita. Având în minte lectura lui Goethe, naratorul proiectează distorsionat pasiunea sa pentru Margareta, eroina din episodul pe care îl rescia, aceasta devenind o obsesie. Mărgărita este descrisă asemenea unei zeițe, de o perfecțiune copleșitoare:

„Era înaltă, zveltă, cu părul castaniu și unduios, ochii mari de un verde ca fundul de talaz, obrazul alb-trandafiriu împuns de două gropițe, nasul subțire, drept, cu nări pâlپătoare. Bărbia puternică pornea semeață în jos, ca să se rotunjească seducătoare, și gura fermecător arcuită își ascundea colțurile ușor sumese în două gingașe bride,

IN MEMORIAM: Mircea BRAGA - LITERATURA ȘI VIAȚA: ÎNTRE REALITATE ȘI FICȚIUNE

coloana splendidă a gâtului se îmbina cu măiestrie în linia umerilor de o proporție și o grație nemaînchipuită. Sâni zglobii, drepti umpleau de o viață misterioasă iia în care pâlâiau fără încetare. Brațele admirabile, lungi și netede se terminau cu mâini suave și mici cât un cuib de pitulice, încărcate cu dezmierdări. Sub mijlocul strâns, de amforă ușor revărsată, coapsele glorioase, pline de voluptăți, erau modelate de fota neagră, care-i descoperea picioarele goale, cu glezna delicată, sugrumată, cum numai o rasă cu har poate zămisli. Purta sandale, care scoteau la iveală ușoara boltire a tălpii și călcâiul mic și roz, ca la nimfele zugrăvite de maestri.” (Voiculescu, 1998: 190).

Primul impuls erotic stârnit de frumoasa Mărgărita, irezistibilă, de o „perfectiune în linii, noblețe în atitudini, armonie în mișcări” (Voiculescu, 1998: 190), ia proporții, dezvoltându-se într-o frenezie care îl conduce pe poet până la substituirea personalității. Voința de împotrivire a eroului este anihilată, poetul devenind o creatură neputincioasă subordonată în totalitate frumoasei nurori a lui Onișor: „Stam, fulgerat dintr-o dată de dragoste. De o dragoste impură. M-a plesnit fără veste atâta erotism, atâta răscol sexual necunoscut mie până atunci, că m-am înspăimântat.” (Voiculescu, 1998: 190). „Se întâmplă oare cu mine o obsesie, până la substituire de personalitate?” (Voiculescu, 1998: 191).

Universul psihic al naratorului este distorsionat de pasiunea devenită fixație:

„Ați simțit ce simplificatoare este pasiunea? Cum reduce și unifică existența numai la un singur și același mod? La o unică cheie? În privința asta se poate spune că pasiunea este o fericire, o penibilă dar autentică fericire. Ca orice nebunie de altfel. Toate complicațiile dispar. Te întorci la o singură

IN MEMORIAM: Mircea BRAGA - LITERATURA ȘI VIAȚA: ÎNTRE REALITATE ȘI FICȚIUNE

dimensiune, aceea a pasiunii tale.” (Voiculescu, 1998: 192).

Descrierea evenimentelor este directă și presărată cu foarte multe detalii, interpretarea acestora depinzând de atitudinea povestitorului. Deși își fac prezența semne ale nefirescului și sugestii de magie, povestitorul încearcă să găsească o explicație logică, tocmai pentru a descuraja o percepție a unei realități secundare, vizibil aparținând ocultismului, nu surprinzător în psihologia culturală a lumii satului cam pustiu, fără viață socială, fără biserică și preot.

Refuzat în mod repetat, fiind tratat cu dispreț, poetului i se revelează, ca singură soluție, practica magică a vrăjitoarei satului, Sibila, „o bătrână înaltă, descărnată, puțin adusă de spate, cu nas cocârjat, barba întoarsă în obrazul numai crețuri. Dar ochii: doi cărbuni aprinși.” (Voiculescu, 1998: 194).

Predica acesteia îi întărește poetului îndrăgostit convingerea că „Mărgărita este ea însăși o vrăjitoare” (Voiculescu, 1998: 194), pe care doar Necuratul „a cărui unealtă este, o arată fragedă și frumoasă” (Voiculescu, 1998: 194). Deoarece pentru poet iubirea înseamnă un șoc existențial, care presupune mutații de caracter și de conduită, acesta este gata să își vândă sufletul pentru a afla modul demonic prin care ar putea atinge aceeași undă de vibrație cu a femeii ce a pus stăpânire pe ființa sa. Simplul artificiu de magie spulberă frumusețea absolută, descoperind „antipodul urâtului care neagă erosul” (Ganciu, 2013: 81).

Realismul halucinant este creat din receptarea sinestezică a mâinii zgrunțuroase a vrăjitoarei care astupă ochii îndrăgostitului, atingându-i ceafa, creștetul, tâmplele. Descântecul, fumul de buruieni amestecate cu păr de fiare imprimă viață vrăjii evocate de V. Voiculescu.

IN MEMORIAM: Mircea BRAGA - LITERATURA ȘI VIAȚA: ÎNTRE REALITATE ȘI FICȚIUNE

Astfel, poetul îndrăgostit este convins că vede adevărata înfățișare a Mărgăritei și, implicit, a dragostei, sub chipul de strigoaică, dar aceasta nu are ca efect decât complicarea firului narativ. Poetul proiectează în realitate conținutul convorbirilor la care ia parte, al lecturilor parcurse, percepția sa fiind efectul lor mai curând decât al ceea ce este cu adevărat.

Apelând la un artificiu magic, poetul trăiește experiența terifiantă a metamorfozării femeii care îl vrăjise cu frumusețea ei, trecând de la surpriză la neliniște, spaimă și teamă, acel spectru al morții concretizându-se într-o experiență terifiantă:

„În fața mea sta o strigoaică, cu ochii de albuș de ou răscopt, plesnit de dogoare; nasul mâncat de ulcer, obrajii scofâlciți se sugeau adânc între gingiile știrbe și puruiate. Sâni tescuiți atârnav ca două pungi goale, uscate și încrețite. Coastele îi jucau ca cercurile pe un butoi dogit. Și în bazinul șoldiu, pe crăcanele oaselor picioarelor, măruntaiele spurcate clocoteau ca niște șerpi veninoși și duhoarea morții umplu deodată lumea.” (Voiculescu, 1998: 195).

Poetul nu percepe ființa care se află în fața lui, ci imaginea pe care i-o descrisese vrăjitoarea, aceea a strigoaicei duhnind a moarte. Este o traumă psihică ce îl va urmări permanent. În locul simbolului regenerării, al eternului feminin, pentru poet femeia va avea „miros crâncen, a moarte” (Voiculescu, 1998: 195).

Drept urmare, în povestirea lui Voiculescu, nu mai există conceptul de iubire care să-și păstreze forma și esența divină în fața materiei descompuse.

Asociată elementelor malefice, prezența acestei ipostaze a strigoaicei în lumea oamenilor este posibilă doar prin intruziunea malefică, pe cale ocultă. Strigoii se situează la „granițele mereu mișcătoare ale normalului cu paranormalul, ale realului cu miraculosul” (Hedeșan, 1998:

38).

Conotația negativă a acestei ipostaze provine de la faptul asocierii oricărui tip de anomalie sau rău existent din jur maleficului altei lumi.

Concentrată pe niște trăsături fizice ieșite din comun, atenția se transferă dintr-o dată pe altele, total opuse, respingătoare. Luat în ansamblu, portretul astfel obținut este terifiant, îngrozitor, reprezentând opusul imaginii perfecte, paradisiace de până atunci. O astfel de ființă nu poate fi aceeași cu cea pentru care poetul făcuse o pasiune mistuitoare. El nu mai este un eu cartezian, stabil, ci un fel de cameră care filmează scenariile scrise de alții – aici, el vede portretul atribuit de vrăjitoare fetei.

Personajul narator resimte șocul metamorfozei, realitatea și raționalitatea fiind înlocuite la nivel psihologic cu o cauzalitate imaginară și logic inacceptabilă. Fiind o persoană deloc înclinată spre recunoașterea forțelor magice, întâmplarea trăită l-a transformat: personalitatea lui s-a divizat între mentalitatea care pledează pentru existența forțelor spirituale acționând în univers și mentalitatea care recunoaște realitatea acestor forțe - un teren conflictual între voințe contradictorii.

El e gata să admită prezența unor forțe supranaturale pe care nu le poate controla, acestea primind consistență și manifestându-se în plan material, vizibil. Astfel este perceptibilă o evoluție periculoasă și nocivă a evenimentelor, ascunsă la început sub o aparență logică, creând impresia unui contact direct cu fenomenul psihic, accesibil numai celui care îl trăiește. Sugestia terifiantă a interferenței lumii reale cu aceea a forțelor malefice operează prin modul în care se încearcă explicația rațională a evenimentelor stranii, confuzia căpătând amploare cu cât efortul de căutare a adevărului, a logicii, este mai obstinat.

Lumea reală se interferează cu aceea a forțelor

**IN MEMORIAM: Mircea BRAGA - LITERATURA ȘI VIAȚA: ÎNTRE
REALITATE ȘI FICȚIUNE**

malefice, starea de confuzie provocată de evenimente și fapte stranii fiind amplificată proporțional odată cu efortul de căutare a adevărului și a explicațiilor logice; aparențele se dovedesc a fi înșelătoare. Trauma psihică va continua să îl urmărească de-a lungul existenței. Care este adevărata înfățișare a femeii? Ar putea fi doar efectul autosugestiei induse prin hipnoză? Este iubirea sau dragostea o vrajă, o percepție deformată de fluxul emis de celălalt?

„Vraja? E destul ca printr-o practică oarecare – și aici e farmecul – pe lungimea de undă a vibrației tale, să se adapteze unda unei alte voințe, rea sau binefăcătoare, pentru ca vraja să se și înscăuneze. Ce e, la urma urmei, sugestia? hipnotismul? O luptă între vibrațiile a două voințe adverse.” (Voiculescu, 1998: 193).

Vizualizarea imaginară a obiectului dorinței, a impulsului carnal, sub forme dintre cele mai grotești este impus călugărilor, sub forma unui exercițiu spiritual, spre îndepărtarea ispitei, în orice formă ar apărea. La acest exercițiu al revelației postapocaliptice a formei pure, descărnate, se supune și iubirea lui Baudelaire, ilustrat în poezia *Une Charogne* (*Un stârv*):

„Oui! telle vous serez, ô, la reine des grâces,
Après les derniers sacrements,
Quand vous irez sous l' herbe et les floraisons
grasses,
Moisir parmi les ossements.
Alors, ô, ma beauté! Dites à la vermine
Qui vous mangera de baisers,
Que j'ai gardé la forme et l'essence divine
De mes amours décomposés!” (Baudelaire, 2011: 55).

[„Da! așa vei ajunge și tu, o, regina grațiilor,
După ultima împărtașanie,
Când vei merge sub iarbă și vegetația abundentă,
Să putrezești printre oseminte.

**IN MEMORIAM: Mircea BRAGA - LITERATURA ȘI VIAȚA: ÎNTRE
REALITATE ȘI FICȚIUNE**

Atunci, o, frumusețea mea! spune viermilor
Care te vor săruta mușcând din tine,
Că eu am păstrat forma și esența divină
A iubirilor mele descompuse!”]

Omniprezent în folclorul românesc, motivul strigoiului este des întâlnit în literatură, atât în cea universală, cât și în literatura română. Domnișoara Christina, personajul din nuvela lui Mircea Eliade, o variantă modernă a poveștilor cu strigoi, pare un avatar al domnișoarei Havisham din romanul *Marile speranțe* de Charles Dickens, mai ales că, dincolo de obsesia erotică la care se reduce personalitatea celor două personaje degenerate, se instaurează vidul, destinul lor fiind simptomatic pentru dispariția clasei sociale din care fac parte (aristocrația, respectiv, boierimea).

Singura diferență constă în faptul că personajul eliadesc, asemeni Luceafărului eminescian, o proiecție terestră, încearcă să depășească granița dintre tărâmul tenebrelor, agățându-se cu disperare de lumea celor vii, iubind un muritor, pe când eroina lui Charles Dickens trăiește în lumea reală a oamenilor. Cele două ipostaze feminine sunt prezentate într-un mod spectralizat, sub forma unor apariții fantomatice sau a unor prezente înfricoșătoare și nefirești, una stârnind pasiuni devastatoare, intense și distructive, iraționalitate și groază în jur, cealaltă, expresie a tristeții, jelind iubirea neîmplinită în urmă cu zeci de ani, purtând cu sine povara abandonului, fiind părăsită la altar în ziua nunții.

Povestirea lui Vasile Voiculescu nu se concentrează în jurul evenimentelor și situațiilor, ci asupra modului de percepție a personajului feminin de către personajele masculine. Psihicul personajelor marcate de experiențe neobișnuite este descris ca un proces de resimbolizare a ființei. Autorul alege să se concentreze pe perspectiva

IN MEMORIAM: Mircea BRAGA - LITERATURA ȘI VIAȚA: ÎNTRE REALITATE ȘI FICȚIUNE

personajelor masculine atât asupra personajului feminin, cât și a schimbării modului în care cititorii percep povestea, ca urmare a idealurilor culturale ale aceluși timp sau a dinamicii relațiilor dintre sexe.

Tema resimbolizării evidențiază atât transformările psihologice profunde prin care trece personajul masculin al povestirii, în fața unor evenimente și experiențe excepționale, cât și modul în care aceste transformări influențează percepția personajului feminin și interacțiunea cu acesta.

Referințe:

Baudelaire, C. (2011). *Florile răului [The flowers of evil]*. Traducere, cronologie, note și comentarii de C.D. Zeletin, Ediția a III-a. Bârlad: Sfera

Craia, S. (1999). *Îngeri, demoni și muieri [Angels, Demons and Women]*. București: Univers Enciclopedic

Freud, S. (2002). *Civilization and Its Discontents*. London: Penguin Books, [1930].

Ganciu, M.E. (2013). *Vasile Voiculescu și riscurile experienței mistice [Vasile Voiculescu and the risks of mystical experience]*. Cluj: Limes Epifania

Hedeșan, O. (1998). *Șapte eseuri despre strigoi [Seven Essays on the Undead]*. Timișoara: Marineasa

Postelnicu, Gh. (2012). *Viața și opera lui Vasile Voiculescu [Vasile Voiculescu's life and works]*. București: EuroPress Group

Tupan, M.-A. (2009). *Modernismul și psihologia [Modernism and Psychology]*. București: Academia Română

**IN MEMORIAM: Mircea BRAGA - LITERATURA ȘI VIAȚA: ÎNTRE
REALITATE ȘI FICȚIUNE**

James, W. *The Principles of Psychology*, Vol. II, p. 202, Etext Conversion Project - Nalanda Digital Library. Disponibil pe http://library.manipaldubai.com/DL/the_principles_of_psychology_vol_II.pdf accesat la 20.07.2020.

Zaharia-Filipaș, E. (1980). *Introducere în opera lui Vasile Voiculescu* [Introduction to Vasile Voiculescu's works]. București: Minerva

~~~~~
Iuliana PĂUNESCU. PhD student at the University 1 Decembrie 1918 in Alba Iulia, the Philology Doctoral School. She graduated from “Lucian Blaga” University of Sibiu. She is a teacher of English at “Regina Maria” National Pedagogical College, Deva, with several important responsibilities in the pre-university field. During the last years, she has published several articles in specialized periodicals and participated in international conferences. She is author of auxiliaries for teaching English, and a keen researcher in Romanian fantasy literature, especially in Vasile Voiculescu's Stories.